

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ 192/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Συνεδρίαση της 28ης Μαΐου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Απέσσος Μιχαήλ , Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Χαραλαμπίδης Κωνσταντίνος, Χαριτάκη Στυλιανή, Μπερνικόλα Ευφροσύνη, Σκιάνη Γαρυφαλιά, Κατσούλας Κωνσταντίνος, Μακαρονίδης Δημήτριος, Ροϊλός Αλέξανδρος, Παρασκευοπούλου Κυριακή, Πασαμιχάλη Ελένη , Διβάνη Χριστίνα

Εισηγήτρια: Βασιλείου Αναστασία, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος : Το Φ. 7005/814/ΑΠ48131/4-10-2013 έγγραφο του κ. Υφυπουργού Εξωτερικών.

Περίληψη Ερωτήματος : 1 α)εάν οι συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου μεταξύ του Ιδρύματος Απόδημου Ελληνισμού και των σ' αυτές αναφερομένων εργαζομένων, που ενέκρινε κατά την 10-12-2012 με απόφασή του το Δ.Σ. του Ιδρύματος, είναι ενεργές β)ποιος ευθύνεται για την καταβολή των δεδουλευμένων μισθών και ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων αυτών γ)εάν υφίσταται υποχρέωση καταβολής από το Δημόσιο των δεδουλευμένων αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών τους δ)εάν είναι δυνατό να προκύψουν ευθύνες για κρατικά όργανα διοικήσεως εκ της παραλείψεως ασκήσεως ελέγχου και εποπτείας του ιδρύματος (Α.Ν. 2039/1939) και εάν είναι δυνατό να εναχθεί το Δημόσιο από τους θιγόμενους τρίτους (εργαζόμενοι)

2α)ποιος είναι αρμόδιος για τη διαχείριση και φύλαξη της κινητής περιουσίας του Ιδρύματος Απόδημου Ελληνισμού κατά το τρέχον χρονικό διάστημα και β)ποιος ευθύνεται για τυχόν καταστροφή αυτής ή μέρους της.

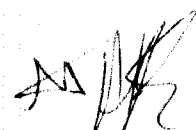
Σχετικά με το ανωτέρω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. ΤΙΘΕΜΕΝΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ – ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το ως άνω υπ' αριθμ. πρωτ. Φ. 7005/814/ΑΠ48131/4-10-2013 έγγραφο του Υφυπουργού Εξωτερικών και τα σχετικά έγγραφα του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

α. Με το ΠΔ από 27-11-1998 (ΦΕΚ 1297/1998 τ. Β΄/31-12-1998), εγκρίθηκε το κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία "ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ" και κυρώθηκε ο οργανισμός αυτού που αφορά τη Διοίκηση και διαχείρισή του, υπαγόμενο στην εποπτεία των Υπουργών Οικονομικών και Εξωτερικών, όπου στο άρθρο 1 σχετικά με τη Μορφή - Επωνυμία - Έδρα - Σφραγίδα ορίζεται: «1. Το κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία "ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ" που συστήθηκε από τον Ανδρέα Αθηνς με την αριθ. 146635/20.5.1998 πράξη η οποία συντάχθηκε ενώπιον της συμβολαιογράφου Αθηνών Ειρήνης Ρουσάκη, αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διέπεται από τις διατάξεις της παραπάνω συστατικής πράξης, του παρόντος οργανισμού, του Α.Ν. 2039/1939, όπως κάθε φορά ισχύει ο νόμος αυτός και των διαταγμάτων που εκδόθηκαν ή θα εκδοθούν σε εκτέλεση του νόμου τούτου. 2. Έδρα του ιδρύματος είναι η Θεσσαλονίκη. 3. Η σφραγίδα του ιδρύματος είναι στρογγυλή και αναγράφει περιμετρικά μέσα σε πλαίσιο, την επωνυμία του ιδρύματος και στο μέσον αυτής την έδρα και το έτος έγκρισης της σύστασής του».

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του οργανισμού του, σκοπός του ιδρύματος είναι: « 1. Η έρευνα και η μελέτη θεμάτων που αφορούν τον Απόδημο Ελληνισμό για την υποβοήθηση του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού στη διαμόρφωση προτάσεων σχετικά με : Τη σύσφιξη των δεσμών του Απόδημου Ελληνισμού.... Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης... των Αποδήμων Ελλήνων τόσο στις χώρες διαμονής όσο και στην Ελλάδα. Την παροχή στήριξης και συμπαράστασης στον Απόδημο Ελληνισμό για την καλύτερη οργανωτική του ανάπτυξη. Την ενίσχυση των οικονομικών, εμπορικών, πολιτιστικών και μορφωτικών σχέσεων μεταξύ των χωρών διαμονής και της Ελλάδας. Την επανένταξη των παλιννοστούντων Ελλήνων στην Ελληνική κοινωνία. 2. Η οργανωτική,

γραμματειακή και οικονομική στήριξη του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού και 3. Ενέργειες και δραστηριότητες που συνάδουν με τους θεσμοθετημένους σκοπούς του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού».

Στο άρθρο 3 περί της περιουσίας – Πόρων του, ορίζεται: «1. Περιουσία του Ιδρύματος αποτελούν: α) Το ποσό των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) δραχμών που καταβάλλει ο ιδρυτής. 2. Πόροι του ιδρύματος είναι: α) Τα εισοδήματα από την εκμετάλλευση των περιουσιακών του στοιχείων β) Οι τόκοι από καταθέσεις του σε Τράπεζες ή άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς γ) Οι εισφορές, χορηγίες, δωρεές, ενισχύσεις και άλλες παροχές από νομικά πρόσωπα του δημοσίου και ιδιωτικού φορέα, από διεθνείς Οργανισμούς και Οργανώσεις και από ιδιώτες».

Κατά το άρθρο 4 του ίδιου ΠΔ/τος, όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ από 28-8-2001 (ΦΕΚ 1190/13-9-2001), «1.Το Ίδρυμα αποτελείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τα μέλη του εκάστοτε Προεδρείου του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού. 2. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (ΣΑΕ)».

Στο άρθρο 5:«1. Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί και διαχειρίζεται την περιουσία του Ιδρύματος και γενικά αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στη διοίκηση και στη λειτουργία του, τη διάθεση των πόρων αυτού, καθώς και για κάθε ενέργεια που σχετίζεται με την εκπλήρωση του σκοπού του, πάντοτε όμως σύμφωνα με τις διατάξεις της συστατικής πράξης, του παρόντος οργανισμού, του Α.Ν. 2039/39 και των διαταγμάτων που εκδόθηκαν ή θα εκδοθούν σε εκτέλεση του νόμου τούτου, καθώς και των λοιπών σχετικών νόμων και διαταγμάτων.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο ειδικότερα: α) Καταρτίζει, ψηφίζει και υποβάλλει κάθε χρόνο για έγκριση στην αρμόδια από το νόμο Αρχή τον προϋπολογισμό και απολογισμό του ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 101 και 102 του Α.Ν. 2039/39 και του από 20.12.1939 Β.Δ/τος (ΦΕΚ 552/Α/1939) β) Αποφασίζει την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού του ιδρύματος, με την προϋπόθεση όμως ότι υπάρχει αντίστοιχη πίστωση στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του. Προσδιορίζει τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τα ειδικότερα καθήκοντα του παραπάνω προσωπικού, καθώς και την αμοιβή του, σύμφωνα με τους όρους των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και τις διατάξεις γενικότερα της εργατικής νομοθεσίας γ)Αποφασίζει για κάθε θέμα που έχει σχέση με την εύρυθμη και καλή λειτουργία των υπηρεσιών του ιδρύματος. δ) Αποφασίζει για την αποδοχή ή αποποίηση κληρονομιών, κληροδοσιών, και

δωρεών, καθώς και για την ανακήρυξη ευεργετών και δωρητών του ιδρύματος.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται με απόφασή του να εξουσιοδοτεί μέλη του για την άσκηση αρμοδιοτήτων του εκτός από τις αρμοδιότητες του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. α».

β. Την 26-7-2012 καταγγέλθηκαν από το Ίδρυμα Απόδημου Ελληνισμού οι συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου των Α.Σ (καθαρίστριας- με ημερομηνία πρόσληψης την 15-6-2000 και μηνιαίες αποδοχές 1.252,40 Ευρώ), Μ.Τ. (υπεύθυνης δημοσίων σχέσεων- με ημερομηνία πρόσληψης την 2-3-2000 και μηνιαίες αποδοχές 1.950,00 Ευρώ) και Φ.Μ. (υπεύθυνης εκτέλεσης προγραμμάτων- με ημερομηνία πρόσληψης την 2-3-2000 και μηνιαίες αποδοχές 2.085,00 Ευρώ).

Αφού καταβλήθηκε η αποζημίωση στους ανωτέρω εργαζομένους, με την από 10-12-2012 απόφαση του Δ.Σ. του ανωτέρω ιδρύματος εγκρίθηκε η πρόσληψη των ως άνω υπαλλήλων με νέες συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, με ημερομηνία πρόσληψης την 3-8-2012 και μηνιαίες μικτές αποδοχές 952,90 Ευρώ για την πρώτη και 820,51 Ευρώ για καθεμιά από τις δεύτερη και τρίτη αντίστοιχα.

γ. Σύμφωνα με το από 22-7-2013 ενημερωτικό σημείωμα των ανωτέρω εργαζομένων προς τον κ. Υφυπουργό Εξωτερικών, από την 1-1-2013 και έκτοτε δεν έχει ληφθεί μέριμνα για τη μισθοδοσία τους ενώ δεν τους έχουν καταβληθεί δεδουλευμένες αποδοχές της χρονικής περιόδου Απριλίου-Ιουλίου 2012 ενώ επίσης ανεξόφλητες παραμένουν και κάποιες εργοδοτικές εισφορές του ιδρύματος στο ΙΚΑ.

Στην από 3-10-2013 αναφορά τους προς τον κ. Υφυπουργό Εξωτερικών, οι εργαζόμενες Μ.Τ. και Φ.Μ. προβάλλουν ότι από τη φύση και το σκοπό του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) δεν μπορεί να νοηθεί ότι παύει αυτό να διοικείται, διότι αυτό αποτελεί υπηρεσία που εξυπηρετεί δημόσιο σκοπό, επομένως δεν τίθεται θέμα έλλειψης διοίκησης και ότι ως εκ τούτου εσφαλμένα αντιμετωπίζεται το Ίδρυμα Απόδημου Ελληνισμού ως μη έχον διοίκηση αφού η διοίκησή του είναι κοινή με αυτή του Σ.Α.Ε.

Επίσης στο υποβληθέν ερώτημα αναγράφεται ότι «...το γραφείο του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (ΣΑΕ) και η Διοίκηση του Ίδρύματος στεγαζόταν σε χώρους κτιρίου επί της οδού Κομοτηνής 2 στη Θεσσαλονίκη με σύμβαση χραισιδανείου, η οποία έπαυσε να υφίσταται. Ο εξοπλισμός του Σ.Α.Ε. που αποτελεί περιουσία του Ίδρύματος Αποδήμου Ελληνισμού, προς το παρόν φυλάσσεται σε αποθήκη του ως άνω κτιρίου και αποκτήθηκε με τη

χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού (ΓΓΑΕ) προς το ΣΑΕ».

δ. Ενόψει των ανωτέρω ερωτάται: 1α) Αν είναι ενεργές οι προαναφερθείσες συμβάσεις εργασίας

β) ποιος ευθύνεται για την καταβολή των δεδουλευμένων μισθών και των ασφαλιστικών εισφορών των ανωτέρω υπαλλήλων: για τη χρονική περίοδο Απριλίου -Ιουλίου 2012 και από Ιανουάριο 2013 μέχρι σήμερα

γ) αν υφίσταται υποχρέωση καταβολής από το Δημόσιο των δεδουλευμένων αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών

δ) εάν είναι δυνατόν να προκύψουν ευθύνες για κρατικά όργανα διοικήσεως εκ της παραλείψεως ασκήσεως ελέγχου και εποπτείας του ιδρύματος (Α.Ν. 2039/1999/ΦΕΚ Α' 455) και εάν είναι δυνατό να εναχθεί το δημόσιο από θιγόμενους τρίτους π.χ. οι ανωτέρω εργαζόμενοι.

2α) Ποιος κατά τη χρονική αυτή περίοδο είναι αρμόδιος για τη διαχείριση και φύλαξη της κινητής περιουσίας και

β) ποιος ευθύνεται για τυχόν καταστροφή αυτής ή μέρους της.

II. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

α. Στην ιδρυτική πράξη του εν λόγω Ιδρύματος, γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του Α.Ν. 2039/1939. Το άρθρο 2 Α.Ν. 2039/1939 (ΦΕΚ Α' 455)- ο οποίος καταργήθηκε από την 11-11-2013 με το ν. 4182/2013- περί των υποχρεώσεων του Κράτους και της Αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών, ορίζει: *«1. Η πιστή και επακριβής εκτέλεσις της βουλήσεως των διαθετών και δωρητών δι' ἧς διατίθενται περιουσιακά στοιχεία διά κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ δωρεάς υπέρ του Κράτους ἢ χάριν κοινωφελῶν σκοπῶν, αποτελεί υποχρέωσιν του Κράτους. 2. Αἱ διατάξεις του παρόντος Νόμου ἰσχύουσιν επικουρικῶς ἐφ' ὅσον τα ὑπ' αὐτῶν προβλεπόμενα θέματα δὲν ρυθμίζονται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς συστατικῆς πράξεως, παρεκτός των δημοσίας τάξεως διατάξεων, αἰτίνες κατισχύουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει των τῆς διαθήκης ἀντιθέτων τυχόν διατάξεων».*

Ο ισχύων (από την 11-11-2013) Ν. 4182/2013 (Α' 185) στο άρθρο 2 περί Υποχρεώσεων Δημοσίου-Αρμοδιότητες ορίζει: *«1. Το Δημόσιο ἔχει τὴν υποχρέωση νὰ διασφαλίζει τὴν πιστὴ καὶ επακριβῆ ἐκτέλεση τῆς βούλησης των διαθετῶν καὶ δωρητῶν».*

2. Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον τα σχετικά θέματα δεν ρυθμίζονται καθόλου ή ρυθμίζονται ελλιπώς στη συστατική πράξη. Οι κανόνες δημόσιας τάξης του κώδικα υπερισχύουν σε κάθε περίπτωση.

3. Αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης υφίσταται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 και τυχόν ειδικών διατάξεων, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Όταν ο σκοπός της περιουσίας εκπληρώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκεται η περιουσία. Τυχόν επικουρικοί σκοποί δεν επηρεάζουν την αρμοδιότητα.

β) Όταν δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η προηγούμενη περίπτωση και η περιουσία βρίσκεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. γ) ... δ) Για όλα τα θέματα που σχετίζονται με διαχείριση ακινήτων περιουσιών τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πλην όσων ανήκουν σε περιουσίες που υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών και όσων καταλείπονται χωρίς όρο προς το Δημόσιο.

4. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο Υπουργός Οικονομικών. Αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών υφίσταται επίσης, κατ' εξαίρεση: α) ... β) ... γ) Για την εκκαθάριση και εποπτεία κοινωφελών περιουσιών που έχουν τα κύρια περιουσιακά στοιχεία στην αλλοδαπή ή ο σκοπός τους εκτελείται κατά κύριο λόγο σε αυτή δ) ...ε)...

Το άρθρο 5 του ν. 4182/2013 που αφορά την προσωρινή διοίκηση της περιουσίας, ορίζει: «Μέχρι τον ορισμό εκκαθαριστή, η αρμόδια κατά περίπτωση αρχή διαχειρίζεται και διοικεί προσωρινά την κοινωφελή περιουσία. Στην προσωρινή διοίκηση περιλαμβάνονται η λήψη μέτρων κατεπείγοντος χαρακτήρα για τη διασφάλιση της περιουσίας και την εκποίηση κινητών πραγμάτων μικρής αξίας ή υποκειμένων σε φθορά, κατά την παρ. 2 του άρθρου 24».

Το άρθρο 50 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου, που αφορά τη σύσταση κοινωφελούς ιδρύματος, ορίζει: «1. Περιουσία, η οποία διατίθεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος αποτελεί ίδρυμα που διοικείται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη συστατική πράξη, όταν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή σε νομικά πρόσωπα που συνιστώνται με αυτήν. Ομοίως αποτελεί αυτοτελές ίδρυμα η διάθεση περιουσίας σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα για κοινωφελείς σκοπούς, όταν ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης της» και το άρθρο 53 περί εποπτείας, ότι: «1.

Περιουσίες του άρθρου 50 εκκαθαρίζονται κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 41 και 42 του παρόντος και υπάγονται στην εποπτεία της αρμόδιας αρχής. Με τον οργανισμό μπορεί να καθορίζεται το εύρος της εποπτείας της αρμόδιας αρχής, λαμβάνεται δε υπόψη η προέλευση της περιουσίας.

2. Κοινωνική ιδρύματα που εξαιρούνται με ειδικές διατάξεις της εποπτείας της αρμόδιας αρχής του παρόντος κώδικα, υπέχουν σε κάθε περίπτωση υποχρέωση υποβολής προς έλεγχο του προϋπολογισμού και απολογισμού τους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 59».

Το άρθρο 69 του ίδιου νόμου που αφορά δίκες κοινωνικών περιουσιών ορίζει: «1. Η αρμόδια αρχή νομιμοποιείται, πέραν των εκκαθαριστών, εκτελεστών διαθήκης και διοικητών κοινωνικών ιδρυμάτων: α) Να ασκεί αιτήσεις και αγωγές σε δικαστήρια για την αναγνώριση ή τη διεκδίκηση δικαιώματος σε κάθε περιουσία, που έχει διατεθεί για κοινωνική σκοπό ή σε κοινωνικό ίδρυμα, β) να επισπεύδει αναγκαστική εκτέλεση για την ικανοποίηση των δικαιωμάτων αυτών, γ) να ζητεί τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την εξασφάλιση κάθε περιουσίας σύμφωνα με τα άρθρα 682 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δ) να ασκεί παρέμβαση σε κάθε στάση δίκης η οποία αφορά περιουσία υπέρ κοινωνικού σκοπού ή κοινωνικών ιδρυμάτων ή αφορά το κύρος των πράξεων τους, με την υποβολή προτάσεων και χωρίς την κοινοποίηση δικογράφου παρέμβασης, ε) να ζητεί την επανάληψη της δίκης ή να καλείται για την επανάληψη της δίκης, αν επήλθε διακοπή δίκης με διάδικο ένα από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου και για λόγους που αφορούν τα πρόσωπα αυτά. 2. Τα εισαγωγικά δικόγραφα των δικών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή, από οποιονδήποτε κι αν ασκούνται, εκτός αν ορίζεται ειδικά διαφορετικά στον παρόντα Κώδικα, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης, που εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δικών και προθεσμιών του Δημοσίου».

β. Σύμφωνα με το άρθρο 648 εδ. α' ΑΚ, με τη σύμβαση εργασίας ο εργαζόμενος έχει υποχρέωση να παρέχει, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, την εργασία του στον εργοδότη και αυτός να καταβάλλει το συμφωνημένο μισθό, το δε άρθρο 653 ΑΚ, ορίζει επίσης ότι ο εργοδότης έχει υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο ή το συνηθισμένο μισθό.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.1 περ. α' ΑΝ 1846/51, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ.1 του Ν. 4476/65, «Στην ασφάλιση του ΙΚΑ υπάγονται τα πρόσωπα τα οποία εντός των ορίων της χώρας παρέχουν κατά κύριο επάγγελμα

εξηρητημένη εργασία έναντι αμοιβής, ως τοιαύτης νοουμένης και της παρεχόμενης για λογαριασμό Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αδιαφόρως νομικής φύσεως της σχέσεως (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου)».

Το άρθρο 8 παρ. 5 εδ. α' του ανωτέρω νόμου ορίζει: «5.Εργοδότης: α) Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δια λογαριασμόν των οποίων τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν πρόσωπα προσφέρουν την εργασίαν των».

Το άρθρο 26 του ΑΝ 1846/1951, όπως το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 21 παρ. 1 του Ν. 1902/1990 (ΦΕΚ Α 138), ορίζει: «1. Δια την καταβολήν των εισφορών των ησφαλισμένων ευθύνεται επί παρεχόντων εξηρητημένην εργασίαν ο εργοδότης και επί αυτοτελώς εργαζομένων οι ίδιοι ή ο κατά το άρθρον 8 παραγρ. 5 εδ.δ' ασφαλιστικός Συνεταιρισμός. Ο εργοδότης υποχρεούται δια την καταβολήν των εισφορών και των ησφαλισμένων των μη αμειβομένων εν όλω ή εν μέρει υπ' αυτού. "Εργοδότες, που απασχολούν από κοινού τον ίδιο μισθωτό ή εκμεταλλεύονται την ίδια επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων που αναγράφονται στην παρ. 5 του άρθρου 8, ευθύνονται εις ολόκληρον". Άρνησις του ησφαλισμένου προς καταβολήν της βαρυνούσης αυτόν εισφοράς, αποτελεί λόγον καταγγελίας της συμβάσεως, άνευ οιασδήποτε αποζημιώσεως. Πλείονες εργοδότες εκμεταλλεούμενοι την αυτήν επιχείρησιν, συμπεριλαμβανομένων και των εν άρθρω 8 παράγραφος 5 περιπτώσεων, ευθύνονται εις ολόκληρον».

γ. Το άρθρο 108 ΑΚ, που αναφέρεται γενικά στα ιδρύματα, ορίζει: «Αν με ιδρυτική πράξη μια περιουσία ορίστηκε για να εξυπηρετηθεί ορισμένος σκοπός, το ίδρυμα αποκτά προσωπικότητα με διάταγμα που εγκρίνει τη σύστασή του».

Το άρθρο 109 ΑΚ «Η ιδρυτική πράξη γίνεται είτε με δικαιοπραξία εν ζωή είτε με διάταξη τελευταίας βούλησης. Η δικαιοπραξία εν ζωή απαιτείται να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο» και το άρθρο 110 ΑΚ ότι «Στην ιδρυτική πράξη πρέπει να καθορίζεται ο σκοπός του ιδρύματος, η περιουσία που αφιερώνεται και ο οργανισμός του. Το διάταγμα που εγκρίνει το ίδρυμα μπορεί να ορίσει ή να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει τον οργανισμό, με τον όρο ότι η θέληση του ιδρυτή θα παραμείνει σεβαστή. Η συμπλήρωση ή η τροποποίηση μπορεί να γίνει με τους ίδιους όρους και με μεταγενέστερο διάταγμα με την επιφύλαξη της διατάξης του άρθρου 119».

Το άρθρο 67ΑΚ περί της εξουσίας της διοίκησης, ορίζει ότι «όποιος έχει τη διοίκηση νομικού προσώπου φροντίζει τις υποθέσεις του και το αντιπροσωπεύει

δικαστικά και εξώδικα. Υποκατάσταση απαγορεύεται εφόσον η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά».

Το άρθρο 69 ΑΚ το οποίο αντικαταστάθηκε από την 1η Μαρτίου 2013, δυνάμει των άρθρων 1 παρ.1, 110 παρ.21 Ν.4055/2012 (ΦΕΚ Α 51) και 1 περ. α' Ν. 4077/2012, ΦΕΚ Α 168, ορίζει: «Αν λείπουν τα πρόσωπα που απαιτούνται για τη διοίκηση του νομικού προσώπου ή αν τα συμφέροντα τους συγκρούονται προς εκείνα του νομικού προσώπου, ο ειρηνοδίκης διορίζει προσωρινή διοίκηση ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον».

δ. Ο Ν.3480/2006 (ΦΕΚ Α'161/2-8-2006) –Οργάνωση, λειτουργία και αρμοδιότητες του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) και άλλες διατάξεις- στο άρθρο 1, Σκοποί -Αρμοδιότητες -Έδρα ορίζει: *1. Το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 108 παρ. 2 του Συντάγματος, είναι γνωμοδοτικό, εισηγητικό, διεκδικητικό και υποστηρικτικό προς την Ελληνική Πολιτεία όργανο και έχει ως αποστολή του την έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού Ελληνισμού».*

Το άρθρο 6 παρ. 1 του νόμου αυτού ορίζει: «1. Το Προεδρείο του Σ.Α.Ε. είναι ενδεκαμελές και αποτελείται από τον Πρόεδρο, επτά Συντονιστές των Περιφερειών του Σ.Α.Ε., τον Γραμματέα, τον Ταμία και τον Εκπρόσωπο των ΠΟΜΑΚ/ΠΣΕΚΑ. Η παρ. 7 ορίζει: «Η θητεία των μελών του Προεδρείου του Σ.Α.Ε. είναι τετραετής. Τα μέλη του Προεδρείου δεν δύναται να εκλεγούν πέραν των δύο θητειών για την ίδια θέση. Οι θητείες μελών του Προεδρείου του Σ.Α.Ε. που διανύθηκαν από την έναρξη λειτουργίας του Σ.Α.Ε., λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Η θητεία των εκλεγέντων μελών του Προεδρείου του Σ.Α.Ε. αρχίζει την πρώτη ημέρα του επόμενου έτους από τη σύγκληση της τελευταίας Τακτικής Συνέλευσης».

Το άρθρο 7 παρ. 1 του ίδιου νόμου: «Το Σ.Α.Ε. επιχορηγείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την άσκηση της γνωμοδοτικής και εισηγητικής αρμοδιότητάς του και την εν γένει λειτουργία του. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού, η οποία είναι αρμόδια για την επιχορήγηση του Σ.Α.Ε.».

ΙΙΙ.ΕΡΜΗΝΕΙΑ- ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα εξής:

1) Ως προς το πρώτο ερώτημα

α) σχετικά με τις συναφθείσες συμβάσεις εργασίας:

Από τις διατάξεις των άρθρων 648 επ. ΑΚ συνάγεται ότι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας υπάρχει, όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της συμφωνηθείσης εργασίας και στο μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του και ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη που εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο και το χρόνο παροχής της εργασίας και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης του εργαζομένου προς αυτές.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648 και 669 ΑΚ προκύπτει, ότι σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου υπάρχει, όταν οι συμβαλλόμενοι δεν έχουν συμφωνήσει ορισμένη διάρκεια για την παροχή της εργασίας, ούτε η χρονική αυτή διάρκεια συνάγεται από το είδος και τον σκοπό της εργασίας. Αντίθετα, η σύμβαση εργασίας είναι ορισμένου χρόνου, όταν συνομολογείται η διάρκεια αυτής μέχρι ορισμένου χρονικού σημείου ή μέχρι της επέλευσης ορισμένου μέλλοντος και βέβαιου γεγονότος ή της εκτέλεσης ορισμένου έργου, μετά την περάτωση του οποίου ή την επέλευση του βέβαιου γεγονότος ή του χρονικού σημείου, παύει να ισχύει αυτοδικαίως.

Η κατάρτιση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας γίνεται, κατά κανόνα, άτυπα με μόνη τη σύμπτωση της βουλήσεως των μερών [ειδικά για το άτυπο της συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, εκτός αντιθέτου προβλέψεως ειδικής διατάξεως νόμου, βλ. ΑΠ 1157/2009 ΔΕΝ 65(2009).1190] και μπορεί να καταρτιστεί είτε εγγράφως με ιδιωτικό έγγραφο, είτε προφορικά ή και σιωπηρά με την παροχή της εργασίας από το μισθωτό και την αποδοχή της από τον εργοδότη ή τον αντιπρόσωπό του, σύμφωνα με το άρθρο 649 ΑΚ.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι εγγράφως καταρτισθείσες κατά την 3-8-2012 νέες ατομικές συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου μεταξύ του Ιδρύματος Απόδημου Ελληνισμού ως εργοδότη και των Μ. Τ., Α.Σ. και Φ.Μ. ως εργαζομένων αντίστοιχα, εγκρίθηκαν στις 10-12-2012, όπως προκύπτει από το από 12-12-2012 απόσπασμα πρακτικού έκτακτης συνεδρίασης του Δ.Σ. του ιδρύματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 2 του ΠΔ από 27-11-1998, του Οργανισμού του Ιδρύματος. Επομένως οι αναφερόμενες ως άνω συμβάσεις εργασίας με δεδομένη την έγκρισή τους από το αρμόδιο όργανο, είναι έγκυρες.

β), γ) Ως προς την ευθύνη καταβολής μισθών και ασφαλιστικών εισφορών: Από τις προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 648 και 653 ΑΚ καθώς και των άρθρων 8 και 26 του ΑΝ 1846/1951 προκύπτει σαφώς ότι ο εργοδότης έχει

υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο ή το συνηθισμένο μισθό καθ' όλο το χρονικό διάστημα της παρασχεθείσας εργασίας καθώς και τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων.

Στην προκειμένη περίπτωση, εργοδότης είναι το Ίδρυμα Απόδημου Ελληνισμού, το οποίο απέκτησε νομική προσωπικότητα με την ιδρυτική του πράξη και το από 27-11-1998 Προεδρικό Διάταγμα (με τη δημοσίευσή του στο ΦΕΚ) που εγκρίνει τη σύστασή του σύμφωνα με το άρθρο 108 ΑΚ. Όπως προκύπτει από το άρθρο 3 του οργανισμού του, έχει περιουσιακή αυτοτέλεια και τους δικούς του πόρους από τα εισοδήματα από την εκμετάλλευση των περιουσιακών του στοιχείων, τόκους από καταθέσεις του σε Τράπεζες καθώς και εισφορές, χορηγίες, δωρεές από νομικά πρόσωπα και ιδιώτες.

Κατά συνέπεια το ανωτέρω νομικό πρόσωπο ευθύνεται τόσο για την καταβολή των δεδουλευμένων μισθών των εργαζομένων σ' αυτό όσο και των ασφαλιστικών τους εισφορών.

δ) Ι. Ως προς την ευθύνη από άσκηση εποπτείας:

Όπως γίνεται παγίως δεκτό (ΑΠ 8/1994) ο κατ' άρθρο 2 του Α.Ν. 2039/1939 έλεγχος και εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών επί των υπέρ κοινωφελών σκοπών καταλειπομένων περιουσιών, περιορίζεται στην τήρηση των διατάξεων του νόμου και της συστατικής πράξης και δεν μπορεί να είναι ουσιαστικός. Οι διατάξεις του α.ν.2039/1939 (ήδη ν. 4182/2013) ισχύουν επικουρικώς εφόσον τα θέματα που προβλέπονται από αυτές δεν ρυθμίζονται από τη συστατική πράξη εκτός από τις δημόσιας τάξης διατάξεις οι οποίες σε κάθε περίπτωση υπερισχύουν των τυχόν αντιθέτων διατάξεων της ιδρυτικής πράξης (ΑΠ 1542/1998, ΟΛΝΣΚ 250/2005).

Η διοικητική εποπτεία προβλέπεται ειδικά τόσο από τις διατάξεις του Α.Ν. 2039/1939 (μέχρι την 10^η-11-2013) όσο και του Ν. 4182/2013 (από 11-11-2013 και εφεξής) που καθορίζουν τα μέσα της άσκησης και τα όριά της, δεδομένου ότι η εποπτεία αποτελεί περιορισμό της αυτοδιοίκησης του νομικού προσώπου.

Η εποπτεία επί των οργάνων είναι σχετική με τα πρόσωπα που συγκροτούν τα όργανα αυτά και αφορά α)το διορισμό τους β)την απομάκρυνση των ακαταλλήλων και γ)την επιβολή κυρώσεων σε εκείνα που ασκούν κακώς τα καθήκοντά τους.

Η εποπτεία επί των πράξεων περιλαμβάνει α)την έγκριση ορισμένων πράξεων (προληπτική εποπτεία) ύστερα από έλεγχο νομιμότητας η οποία μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή να προκύπτει δηλ. από την παρέλευση άπρακτης ορισμένης

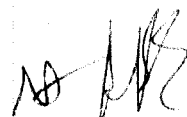
προθεσμίας μετά την υποβολή της πράξης προς έγκριση. Το εποπτευόμενο νομικό πρόσωπο ή και τρίτοι που έχουν έννομο συμφέρον μπορούν να προσβάλλουν τις πράξεις με τις οποίες ασκείται η εποπτεία. Στο πλαίσιο της εποπτείας, οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν την υποχρέωση του νομικού προσώπου για ενημέρωση του εποπτεύοντος οργάνου σχετικά με την άσκηση της αρμοδιότητάς του καθώς και την αρμοδιότητα του εποπτεύοντος οργάνου να παρέχει προς το νομικό πρόσωπο γενικές οδηγίες και κατευθύνσεις για τον τρόπο άσκησης της δραστηριότητάς του. Η εποπτεία ασκείται κατ' αρχήν, ύστερα από ενέργεια του εποπτευόμενου νομικού προσώπου ή αυτεπαγγέλτως από το εποπτεύον όργανο. Δεν αποκλείεται όμως να ασκηθεί και μετά από προσφυγή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον στο εποπτεύον όργανο (Ε. Σπηλιωτόπουλου Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου έκδ. 2001 σελ.266 επ.).

Από τις διατάξεις του προϊσχύσαντος α.ν.2039/1939 (Α' 455) και του ισχύοντος ήδη ν. 4182/2013 (Α' 185) προκύπτει ότι βασική υποχρέωση του Κράτους που ενεργεί με τα αρμόδια όργανά του, είναι η πιστή και ακριβής εκτέλεση της βούλησης των διαθετών οι οποίοι καταλείπουν την περιουσία τους υπέρ κοινωφελών σκοπών.

Η άσκηση της εποπτείας και του ελέγχου της εκκαθάρισης και διαχείρισης των καταλειπομένων υπέρ κοινωφελών σκοπών περιουσιών, ανήκει στον Υπουργό Οικονομικών και ήδη και στο Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όταν ο σκοπός της περιουσίας εκπληρώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή όταν η περιουσία βρίσκεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσα στα όρια αυτής.

Στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Οργανισμού του Ιδρύματος Αποδήμου Ελληνισμού, ο σκοπός του εκφεύγει των ορίων της έδρας του, υφίσταται αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών για την άσκηση εποπτείας επί αυτού, όπως προκύπτει από το άρθρο 2 παρ. 4 περ. γ' του ν. 4182/2013.

Ως προς το ερώτημα για το «εάν είναι δυνατό να προκύψουν ευθύνες για κρατικά όργανα διοικήσεως εκ της παραλείψεως ασκήσεως ελέγχου και εποπτείας του ιδρύματος» ενόψει του ότι δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις από την άσκηση εποπτείας, στηρίζεται σε υποθετικό, αόριστο και αβέβαιο πραγματικό και δεν μπορεί να τύχει απαντήσεως σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3086/2002 του Οργανισμού του ΝΣΚ.

II. Όσον αφορά το εάν είναι δυνατό να εναχθεί το Δημόσιο από τους εν λόγω εργαζομένους για καταβολή των δεδουλευμένων:

Από τις διατάξεις των άρθρων 68 και 73 Κ.Πολ.Δ., συνάγεται ότι μεταξύ των διαδικαστικών προϋποθέσεων της διεξαγωγής της δίκης, οι οποίες πρέπει να υπάρχουν για να είναι γενικά δυνατή η έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας, είναι και η ενεργητική και η παθητική νομιμοποίηση των διαδίκων, η ύπαρξη της οποίας ερευνάται και αυτεπάγγελτα από το Δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης (ΕφΑθ 6152/82 ΝοΒ 30, 1282 ΕφΠ 133/1987 ΝοΒ 35,1069).

Η νομιμοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο 68 ΚΠολΔ, κατά το οποίο δικαστική προστασία έχει δικαίωμα να ζητήσει όποιος έχει άμεσο έννομο συμφέρον, αφορά στην εξουσία διεξαγωγής ορισμένης δίκης για συγκεκριμένο ουσιαστικό δικαίωμα ή έννομη σχέση (Κεραμεύς σριθ. 55 δ. 108-109, αριθ. 56 σ.115). Την εξουσία αυτή την έχουν συνήθως οι φορείς της επίδικης ουσιαστικής έννομης σχέσης («κατά κανόνα νομιμοποίηση»- η δικαιολόγηση δηλαδή ότι στην προκειμένη περίπτωση το καταγόμενο σε κρίση δικαίωμα ανήκει στους ενάγοντες – εργαζομένους και ότι η αντίστοιχη υποχρέωση βαρύνει το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο). Τα πρόσωπα που είναι φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ορίζονται κατά συνέπεια στο ουσιαστικό δίκαιο.

Στα άρθρα 648 και 653 ΑΚ αναφορικά με τη σύμβαση εργασίας, ορίζεται ότι ο εργοδότης έχει υποχρέωση να καταβάλλει το συμφωνημένο μισθό, ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση και σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, είναι το Ίδρυμα Απόδημου Ελληνισμού, το οποίο και συνδέεται με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας με το προσωπικό του (ΑΠ 138/1990 ΕΕΝ 1990, 662).

Επομένως δεν είναι δυνατό να εναχθεί το Δημόσιο παραδεκτά και βάσιμα από τους εν λόγω εργαζομένους για καταβολή των δεδουλευμένων, λόγω ελλείψεως παθητικής του νομιμοποίησης.

2) Ως προς το δεύτερο ερώτημα:

α. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 108 παρ. 2 του Συντάγματος, το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού (ΣΑΕ) έχει αναχθεί σε συνταγματικό θεσμό και ορίσθηκε ως αποστολή του «η έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού Ελληνισμού». Κατ' εξουσιοδότηση της συνταγματικής αυτής διατάξεως θεσπίσθηκε ο Ν. 3480/2006, δια των διατάξεων του οποίου ρυθμίσθηκαν εκ νέου η οργάνωση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Κράτους και, προκειμένου να

εκπληρώσει την ανατεθείσα σε αυτό αποστολή, ετέθη, δια σειράς διατάξεων του ως άνω Ν. 3480/2006 [ως π.χ. αυτές των άρθρων 2 (§ 4), 4 (§§ 4, 7, 8, 10), 5 (§§ 2, 3, 4, 7), 6 (§§ 2, 8, 9) και 7], σε λειτουργική σχέση με Υπηρεσίες και Όργανα του Κράτους, και κυρίως με τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και του αρμόδιου για θέματα απόδημου Ελληνισμού Υπουργού. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού συνιστά ιδιότυπο όργανο του Κράτους, του οποίου οι αρμοδιότητες, καίτοι προερχόντως γνωμοδοτικές – εισηγητικές προς την Διοίκηση και τη Βουλή, σκοπούν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου, και δη συνταγματικού, σκοπού της μέριμνας του Κράτους για τη ζωή του απανταχού Ελληνισμού. Το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού δεν ανήκει, στο σώμα της Ελληνικής Διοικήσεως, ούτε αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ΣΤΕ 3378/2007) δεδομένου ότι από τα μέλη του, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 2 του Ν. 3480/2006, αυτά που διαθέτουν νομική προσωπικότητα εξακολουθούν να διέπονται από το δίκαιο της έδρας τους, ενώ τα φυσικά που ανήκουν στις συσσωματώσεις που μπορούν κατά το νόμο να αποτελέσουν μέλη του Σ.Α.Ε., ενδέχεται σφόδρα να μη διαθέτουν, στην πλειοψηφία τους, την ελληνική ιθαγένεια. Ως εκ τούτου το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (ΣΑΕ) δεν εντάσσεται στο σύστημα των οργάνων ή Υπηρεσιών της Δημοσίας Διοικήσεως (ΣΤΕ 1313/2009).

Περαιτέρω, η διοίκηση του νομικού προσώπου, η οποία αποτελείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα, συνιστά βασικό και απαραίτητο όργανο για τη λειτουργία του, διότι φροντίζει για τις υποθέσεις του και το εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδίκως (ΑΚ67).

Η έλλειψη διοίκησης ναι μεν δεν επηρεάζει την ύπαρξη του νομικού προσώπου, προκαλεί όμως σοβαρές δυσχέρειες στη λειτουργία του. Το κενό αυτό καλύπτει η διάταξη του άρθρου 69 ΑΚ.

Η διάταξη του άρθρου 69ΑΚ ως γενική εφαρμόζεται σε όλα τα ν.π.ι.δ. και η προβλεπόμενη δυνατότητα διορισμού προσωρινής διοικήσεως των νομικών προσώπων αποβλέπει στην άρση των δυσχερειών λειτουργίας των και την εξασφάλιση συνεχούς διοικήσεως αυτών. Με την παραπάνω διάταξη, που έχει εξαιρετικό χαρακτήρα, επιδιώκεται η προστασία των συμφερόντων του νομικού προσώπου και των τρίτων που σχετίζονται με αυτό, αλλά και του ευρύτερου συνόλου, ενόψει της σημασίας που έχουν τα νομικά πρόσωπα (ΕφΑθ 1829/2012).

Στην προκειμένη περίπτωση, η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προσδιορίζεται από διάταξη του άρθρου 6 παρ. 7 του ν. 3480/2006 στην οποία παραπέμπει ο οργανισμός του Ιδρύματος και ο χρόνος αυτής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των οκτώ (8) ετών. Στον οργανισμό του Ιδρύματος δεν ορίζεται ότι η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου, που έληξε, παρατείνεται μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου και πάντως όχι πέραν της οκταετίας από την εκλογή του και εφόσον δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη παρατάσεως μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου, τα καθήκοντα των μελών παύουν αυτοδικαίως μόλις παρέλθει ο χρόνος της θητείας τους που ορίζεται στην ανωτέρω διάταξη. Η λύση αυτή είναι συμβατή και με την αρχή ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, ως εκλεγόμενο από τη γενική συνέλευση, πρέπει να απολαμβάνει της εμπιστοσύνης αυτής. Αντίθετη εκδοχή, της παρατάσεως της θητείας του διοικητικού συμβουλίου του Ιδρύματος που λήγει με την πάροδο του οριζόμενου χρόνου μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου, στηριζόμενη στην αιτιολογία ότι στην περί εκλογής απόφαση τεκμαίρεται ότι περιέχεται τέτοια βούληση του εκλέγοντος οργάνου (προκειμένου να μη στερηθεί το Ίδρυμα κατά το χρονικό αυτό διάστημα τη διοίκηση και εκπροσώπηση) όχι μόνον δεν ευρίσκει έρεισμα στο νόμο (άρθρ. 61 επ. ΑΚ) αλλά εφόσον και στο ν.3480/2006 περί ΣΑΕ προβλέπεται ορισμένη θητεία, να παραβιάζεται η σχετική διάταξή του, εάν από την προηγούμενη εκλογή μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου, συμπληρωθεί χρόνος θητείας μεγαλύτερος του προβλεπόμενου στην ανωτέρω διάταξη. Επομένως, η διοίκηση και εκπροσώπηση του Ιδρύματος μετά τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου εξασφαλίζεται με προσφυγή στη διάταξη του άρθρου 69 Α.Κ. (σχετ. ΟΛΑΠ 5/2004, ΝΣΚ 223/2005).

Η έλλειψη προσώπων διοικήσεως νομικού προσώπου υφίσταται όταν αυτά είναι σε πραγματική ή νομική αδυναμία εκτελέσεως των καθηκόντων που απορρέουν από το λειτουργήμα αυτό. Τοῦτο συμβαίνει μεταξύ των άλλων και όταν λήξει η θητεία του Διοικητικού του Συμβουλίου, όπως συμβαίνει και στην προκειμένη περίπτωση, όπου η θητεία του Προεδρείου του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού και κατά συνέπεια και η θητεία του Δ.Σ. του ανωτέρω Ιδρύματος έληξε την 31-12-2012.

Επομένως υφίσταται έλλειψη διοικήσεως στη συγκεκριμένη περίπτωση και ως εκ τούτου συντρέχει λόγος για το διορισμό από το δικαστήριο διοίκησης κατόπιν αίτησης από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον και κατά συνέπεια και από την

αρμόδια αρχή, κατά το άρθρο 69 παρ. 1^ο του ν. 4182/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 69ΑΚ.

«Αρμόδια αρχή» αποτελεί εν προκειμένω ο Υπουργός Οικονομικών κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθ. 1 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ.4 εδ. γ' του ν. 4182/2013).

Κατά συνέπεια, μέχρι τον ορισμό προσωρινής διοίκησης δεν προκύπτει κατά το τρέχον χρονικό διάστημα για το Δ.Σ. του Ιδρύματος, του οποίου η θητεία έληξε κατά την 31-12-2012, αρμοδιότητα διαχείρισης και φύλαξης της κινητής του περιουσίας.

Η αρμόδια αρχή, κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 5 του ν. 4182/2013 μέχρι τον ορισμό προσωρινής διοίκησης, είναι αρμόδια για τη διαχείριση και φύλαξη της κινητής περιουσίας του Ιδρύματος Αποδήμου Ελληνισμού.

β. Όσον αφορά ευθύνη από τυχόν καταστροφή αυτής ή μέρους της, το εν λόγω ερώτημα στηρίζεται σε υποθετικό και αβέβαιο πραγματικό και δεν μπορεί να τύχει απαντήσεως κατά το άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3086/2002 του Οργανισμού του ΝΣΚ. Θα μπορούσε ενδεχομένως να υπάρξει ευθύνη της αρμόδιας αρχής, εάν διαπιστωθούν συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις της ως προς τη διαχείριση και φύλαξη της μέχρι τον ορισμό προσωρινής διοίκησης και υπό το φως της συνδρομής συγκεκριμένων συνθηκών καταστροφής της κινητής περιουσίας του εν λόγω Ιδρύματος.

IV. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ομόφωνα, **επί του πρώτου ερωτήματος:** α) ότι οι συναφθείσες συμβάσεις εργασίας μεταξύ του Ιδρύματος Αποδήμου Ελληνισμού και των εργαζομένων σ' αυτό είναι έγκυρες β,γ) ότι ο εργοδότης, όπου στην προκειμένη περίπτωση είναι το Ίδρυμα Αποδήμου Ελληνισμού, έχει υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο ή το συνηθισμένο μισθό καθώς και τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων χωρίς να υπάρχει υποχρέωση καταβολής τους από το Ελληνικό Δημόσιο δ) ότι σχετικά με το εάν είναι δυνατό να προκύψουν ευθύνες για κρατικά όργανα διοικήσεως εκ της παραλείψεως ασκήσεως ελέγχου και εποπτείας του ιδρύματος, ενόψει του ότι δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις στο πλαίσιο της άσκησης εποπτείας, το εν λόγω ερώτημα στηρίζεται σε υποθετικό, αόριστο και αβέβαιο πραγματικό και δεν μπορεί να τύχει απαντήσεως σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.6 του ν. 3086/2002 του Οργανισμού του ΝΣΚ, και ότι δεν είναι δυνατό να εναχθεί το

Δημόσιο παραδεκτά και βάσιμα από τους εργαζομένους στο ανωτέρω Ίδρυμα για την καταβολή των δεδουλευμένων.

Επί του δευτέρου ερωτήματος:

α)ότι εφόσον υφίσταται έλλειψη διοικήσεως του νομικού προσώπου, συντρέχει λόγος για το διορισμό από το δικαστήριο διοίκησης έπειτα από αίτηση από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον και κατά συνέπεια και από την αρμόδια αρχή, κατά το άρθρο 69 παρ. 1^ο του ν. 4182/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 69ΑΚ.

Μέχρι τον ορισμό προσωρινής διοίκησης δεν προκύπτει κατά το τρέχον χρονικό διάστημα για το Δ.Σ. του Ίδρύματος, του οποίου η θητεία έληξε κατά την 31-12-2012, αρμοδιότητα διαχείρισης και φύλαξης της κινητής του περιουσίας.

Η αρμόδια αρχή, κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 5 του ν. 4182/2013 μέχρι τον ορισμό προσωρινής διοίκησης, είναι αρμόδια για τη διαχείριση και φύλαξη της αναφερόμενης κινητής περιουσίας του Ίδρύματος Αποδήμου Ελληνισμού.

β) Όσον αφορά ευθύνη από τυχόν καταστροφή αυτής ή μέρους της, το εν λόγω ερώτημα στηρίζεται σε υποθετικό και αβέβαιο πραγματικό και δεν μπορεί να τύχει απαντήσεως κατά το άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3086/2002 του Οργανισμού του ΝΣΚ. Θα μπορούσε ενδεχομένως να υπάρξει ευθύνη της αρμόδιας αρχής, εάν διαπιστωθούν συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις της ως προς τη διαχείριση και φύλαξή της μέχρι τον ορισμό προσωρινής διοίκησης και υπό το φως της συνδρομής συγκεκριμένων συνθηκών καταστροφής της κινητής περιουσίας του εν λόγω Ίδρύματος.

Η Εισηγήτρια

Αναστασία Βασιλείου

Πάρεδρος ΝΣΚ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, ... 5 / 6 / 2014

Ο Πρόεδρος του Α' Τμήματος του ΝΣΚ

Μιχαήλ Απέσσος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

